

From: 5.1.2.e <5.1.2.e@hotmail.com>
Date: Thursday, July 9, 2026, 9:01 AM
To: "postbus@eerstekamer.nl" <postbus@eerstekamer.nl>
Subject: Voor commissie OCW – Praktijkervaringen ten behoeve van de behandeling van wetsvoorstel 36.917

Attachments:

Praktijkervaringen ten behoeve van de behandeling van wetsvoorstel 36.917 – Versterking lokale publieke media.pdf

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2.e@hotmail.com. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Geachte leden van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Nu uw commissie het wetsvoorstel 36.917 (Versterking lokale publieke media) behandelt, wil ik u graag een korte praktijknotitie toesturen.

Ik ben sinds 1984 actief betrokken bij de lokale publieke omroep en heb de ontwikkeling van het lokale medialandschap gedurende ruim veertig jaar van dichtbij meegemaakt. Vanuit die praktijkervaring heb ik enkele aandachtspunten op papier gezet die naar mijn mening relevant kunnen zijn voor de beoordeling van de uitvoerbaarheid, zorgvuldigheid en onderbouwing van deze stelselwijziging.

Mijn bedoeling is niet om de politieke afweging van de Tweede Kamer ter discussie te stellen, maar om vanuit ruim veertig jaar praktijkervaring enkele aandachtspunten mee te geven die mogelijk kunnen bijdragen aan uw beoordeling van de uitvoerbaarheid, zorgvuldigheid en onderbouwing van dit wetsvoorstel.

Ik hoop dat u de bijgevoegde notitie wilt betrekken bij de verdere behandeling van wetsvoorstel 36.917.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Betrokken bij de lokale publieke omroep sinds 1984

E-mail: 5.1.2.e@hotmail.com

Praktijknotitie ten behoeve van de behandeling van wetsvoorstel 36.917 – Versterking lokale publieke media

Boekel, 09-07-2026

Geachte leden van de Eerste Kamer,

Nu uw Kamer het wetsvoorstel 36.917 inzake de versterking van de lokale publieke media behandelt, wil ik u graag enkele praktijkervaringen meegeven die naar mijn mening relevant kunnen zijn voor de beoordeling van de uitvoerbaarheid, zorgvuldigheid en onderbouwing van deze stelselwijziging.

Ik ben sinds 1984 actief betrokken bij de lokale publieke omroep en heb de ontwikkeling van het lokale medialandschap gedurende ruim veertig jaar van dichtbij meegemaakt. Mijn brief is nadrukkelijk niet bedoeld als een herhaling van de politieke discussie die inmiddels in de Tweede Kamer heeft plaatsgevonden, maar als een bijdrage vanuit de praktijk aan de beoordeling die uw Kamer vanuit haar eigen verantwoordelijkheid maakt.

Tijdens de behandeling in de Tweede Kamer zijn verschillende amendementen aangenomen om onderdelen van het wetsvoorstel nader te borgen. Daarnaast heeft de Tweede Kamer een reeks moties aangenomen waarin de regering wordt verzocht de gevolgen van het nieuwe stelsel te monitoren, te evalueren of nader uit te werken. Daarbij gaat het onder meer om de lokale worteling van de omroepen, de betrokkenheid van vrijwilligers, de publieke bekostiging, de implementatie van het nieuwe bestel en het toezicht daarop.

Dat juist op deze onderdelen aanvullende amendementen en moties nodig werden geacht, laat zien dat ook de Tweede Kamer belangrijke aandachtspunten zag bij de uitvoering van het nieuwe stelsel. Juist daarom hoop ik dat uw Kamer niet alleen beoordeelt hoe deze punten na invoering zullen worden gevolgd, maar ook of de wet vooraf voldoende is onderbouwd om deze ingrijpende stelselwijziging verantwoord te kunnen invoeren.

Tijdens de behandeling in de Tweede Kamer viel mij op dat veel aandacht uitging naar de wijze waarop het nieuwe stelsel wordt ingericht. Naar mijn indruk is echter veel minder stilgestaan bij de fundamentele vraag of de gekozen vorm van schaalvergroting daadwerkelijk de beste oplossing is voor de toekomst van de lokale publieke omroep.

Juist omdat het gaat om een stelselwijziging die een lokaal omroepbestel van meer dan vijftig jaar ingrijpend verandert, zou naar mijn mening vooraf overtuigend moeten zijn aangetoond waarom voor deze structuur is gekozen en welke alternatieven daadwerkelijk zijn onderzocht.

Een van mijn zorgen betreft de onderbouwing van deze keuze. Tijdens het debat werd verwezen naar inspraak, evaluatiemomenten en het changeboard. Dat zijn waardevolle instrumenten binnen het gekozen model, maar zij beantwoorden niet de voorafgaande vraag of dit model zelf aantoonbaar de meest geschikte oplossing is. Voor zover ik heb kunnen vaststellen ontbreekt een openbaar vergelijkend onderzoek waarin verschillende organisatiemodellen – waaronder zelfstandige lokale omroepen, vrijwillige samenwerking en de voorgestelde streekomroepen – op een gelijkwaardige wijze naast elkaar zijn beoordeeld. Mocht een dergelijk onderzoek wel beschikbaar zijn, dan zou ik het zeer waarderen wanneer dit bij de verdere behandeling van het wetsvoorstel wordt betrokken.

Daardoor ontstaat de indruk dat de discussie zich vooral heeft gericht op de inrichting van het nieuwe stelsel, terwijl de keuze voor dat stelsel zelf nauwelijks nog onderwerp van afweging is geweest.

Ook de gekozen streekindeling roept vragen op. Is voldoende aangetoond dat de gekozen schaalgrootte en streekindeling daadwerkelijk de meest doelmatige vorm zijn om kwalitatief hoogwaardige lokale publieke media te realiseren, of is vooral uitgegaan van een vooraf gekozen organisatorisch model?

Daarnaast roept de uitvoerbaarheid vragen op.

De voorgestelde professionalisering vraagt om een structurele organisatie met betaalde functies, management en ondersteuning. Tegelijkertijd is binnen de sector breed bekend dat de beschikbare rijksmiddelen van circa 31 miljoen euro naar verwachting onvoldoende zullen zijn om deze ambities duurzaam te realiseren.

Dat betekent waarschijnlijk dat gemeenten op termijn aanvullende financiële bijdragen zullen moeten leveren. Formeel behouden gemeenten daarin hun eigen bevoegdheden. In de praktijk kan echter een situatie ontstaan waarin gemeenten zich genoodzaakt voelen financieel aan te sluiten bij de overige gemeenten binnen een streek om het functioneren van de gezamenlijke streekomroep mogelijk te houden. Daarmee kunnen de uiteindelijke maatschappelijke kosten aanzienlijk hoger uitvallen dan de huidige rijksbijdrage doet vermoeden.

Ook de positie van vrijwilligers verdient bijzondere aandacht. De kracht van de Nederlandse lokale publieke omroep is gedurende tientallen jaren in belangrijke mate opgebouwd door vrijwilligers die sterk verbonden zijn met hun eigen gemeente en gemeenschap. De vraag is of voldoende is onderzocht welke gevolgen de verdere professionalisering heeft voor de bereidheid van vrijwilligers om zich blijvend in te zetten binnen grotere regionale organisaties.

Tijdens de parlementaire behandeling is meerdere malen gewezen op evaluaties die na invoering van de wet zullen plaatsvinden. Evaluatie is zonder twijfel belangrijk. Tegelijkertijd kan een evaluatie achteraf niet vervangen wat vooraf nodig is: een transparante onderbouwing van de gemaakte keuzes, duidelijke succescriteria en inzicht in de afweging tussen de verschillende mogelijke organisatiemodellen.

De aangenomen moties laten zien dat veel wezenlijke vragen pas ná invoering van het nieuwe stelsel beantwoord zullen worden. Dat roept de vraag op of de onderliggende aannames vooraf voldoende zijn onderzocht voor een stelselwijziging die in de praktijk moeilijk terug te draaien is.

Juist daarom verbaast mij ook de snelheid waarmee dit wetsvoorstel wordt behandeld. Na een ontwikkeling die zich over bijna twintig jaar heeft uitgestrekt, lijkt de afronding nu in relatief korte tijd plaats te vinden. Bij een wijziging van een stelsel dat al meer dan een halve eeuw bestaat en grote gevolgen heeft voor honderden lokale omroepen, duizenden vrijwilligers en alle Nederlandse gemeenten, zou naar mijn mening niet snelheid maar aantoonbare zorgvuldigheid voorop moeten staan.

Ik ben vóór samenwerking waar samenwerking aantoonbare meerwaarde biedt. Mijn zorg betreft niet samenwerking als zodanig, maar het risico dat schaalvergroting als enige toekomstbestendige oplossing wordt gepresenteerd, zonder dat alternatieven op een vergelijkbare wijze zijn onderzocht en gewogen.

Vanuit de bijzondere rol van de Eerste Kamer bij de beoordeling van de kwaliteit, uitvoerbaarheid en zorgvuldigheid van wetgeving hoop ik dat de onderstaande vragen kunnen bijdragen aan uw verdere beoordeling van dit wetsvoorstel:

- Is de keuze voor het voorgestelde organisatiemodel voldoende transparant en overtuigend onderbouwd?
- Zijn alternatieve organisatiemodellen aantoonbaar en vergelijkbaar onderzocht?
- Is voldoende aangetoond dat de gekozen streekindeling en schaalgrootte de meest doelmatige oplossing vormen?
- Zijn de financiële consequenties voor gemeenten voldoende inzichtelijk gemaakt?
- Is de uitvoerbaarheid van het voorgestelde stelsel, mede gezien de afhankelijkheid van vrijwilligers, voldoende onderbouwd?
- Zijn de gevolgen van deze moeilijk terug te draaien stelselwijziging voldoende zorgvuldig afgewogen?

Ik dank u hartelijk voor uw tijd en voor de zorgvuldige wijze waarop uw Kamer wetsvoorstellen beoordeelt.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e @hotmail.com

Betrokken bij de lokale publieke omroep sinds 1984.